

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Tyrocinium Artis Oratoriæ Sacræ Et Profanæ

Moine, Joseph

Solodori, 1714

12. De variis modis Transitionum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68834)

gumentationes sunt propter suam soliditatem & vim velut ossa & nervi orationis, monstra nihilominus sunt, nisi alio amplificationis ornatu convestiantur, sicut natura corporis ossa, nervosque obtegit. Nihil magis displicet in oratione, quam sicca quædam & dialectica apertarum argumentationum continuatio. 6. Interdum Orator, quod simplici affirmatione posset exprimere, imperandi vel optandi modo enuntiat; communicatione, deliberatione, exclamatione, interrogatione, apostrophe, aliisque similibus Figuris utitur. 7. Denique variatur aliis aliisque modis transeundo ab una argumentatione, vel aliqua ejus parte, ad alteram, quamlibet diversimodè incipiendo. Pro quo adjungo

CAPUT XII.

De variis modis Transitionum.

I. **Q**uid intelligitur nomine Transitionis? Resp. Modus ab una parte orationis ad aliam eleganter pergendi, & præcedentem cum sequente aptè connectendi. Faceffit hæc res, incipientibus præsertim, non modicam difficultatem, quæ sola tamen si desit, oratio deturpatur, ut appareat instar muri, cujus lapides calce non copulantur. Plurimum ab Oratore abhorret jejuna ille

Transitio
quid.

F

schola-

scholarum ab una parte vel argumento transitus per numeros, oppositio objectionum & solutio, his & similibus formulis: *Sed dicit aliquis, &c. cui respondeo, &c. opponit alius, &c.* Produnt & illæ inopiam Oratoris, quando explanaturus aliquem locum S. Scripturæ dicit: *Quæ est hujus rei causa? Respondet hic vel ille S. Pater, &c.*

II. Habenturne aliqua præcepta certa circa has transitiones? Resp. Nulla: sed res tota pendet à lectione Oratorum, & cujusque ingenio, partes suæ orationis appositè conjungentis, ut artificiosè cohæreant.

Ejus formulæ.

III. Quæ sunt tamen formulæ Auctoris magis consuetæ? Resp. De his libellum edidit Ivarus Petradolphus. Aliquas habet Candidatus Rhetor. P. 1. Progymn. 3. de Chria, & P. 2. Progymn. 3. de Figur. Sentent. in fine, V. *Transitio*. Tyrocin. Eloq. L. 4. c. 6. Palatium Eloq. Exercit. 4. lect. 4. punct. 4. & 5. Du Cygne Explanat. Rhet. L. 1. c. 2. art. 6. Aliquos tales modos, cum Du Cygne ex Palat. Eloq. mutuatos hîc adscribo. 1. Orator interdum simpliciter & ingenuè rem proponit. Cic. pro Mur. n. 54. *Nunc mihi tertius ille locus est orationis de ambitûs criminibus.* 2. Brevi repetitione priorum sequentia connectit. Pro Lege Man. n. 20. *Quoniam de genere belli dixi, nunc de magnitudine pauca dicam.* Et n. 27. *Satis mihi multa verba fecisse videor, quare hoc bellum esset genere ipso necessarium, magnitudine*

gnitudine periculosum. Restat, ut de Imperatore ad illud bellum deligendo, ac tantis rebus præficiendo, dicendum esse videatur. 3. Simplici conclusione, præsertim cùm ad finem properat. Pro Mur. n. 86. *Quæ cùm ita sint, Judices, primum Reip. causa, qua, &c.* 4. Simpliciter proponit causæ fiduciâ, quæ ab aliis velut firmissima argumenta prolata sunt. Pro Mil. n. 7. *Negant intueri lucem fas esse ei, qui à se hominem occisum esse fateatur. In qua tandem urbe hoc homines stultissimi disputant? nempe, &c.* 5. Causam reddit, cur ad alia festinet. Pro Mur. n. 7. *Sed me non minùs hominis sapientissimi Serv. Sulpitii conquestio, quàm Catonis accusatio commovebat.* 6. Conclusionem viam facit ad sequentia. Ibid. n. 14. *Nihil igitur in vitam Murenæ dici potest? Nihil, inquam, omnino. Quo constituto facilius est mihi aditus ad contentionem dignitatis, quæ pars altera fuit accusationis.* 7. Per Præteritionem. Ibid. n. 18. *Omittamus igitur de genere dicere, cujus est magna in utroq; dignitas: videamus cætera.* 8. Per Concessionem. Ibid. *Sed hæc sanè paria sint omnia; sit par forensis opera militari; sit par militari suffragatio urbana; Quid? In ipsa Prætura nihilne existimas inter tuam & illius sortem interfuisse?* 9. Rogat, ne sibi dicenti fides habeatur, nisi rem ad oculum demonstraret. Pro Mil. n. 6. & pro Rosc. Amer. n. 8. 10. Per Anteoccupationem id affert ultrò, quod ab alio posset obiici. Pro Mil. n. 15. *Etenim Cn. Pompeius rogatione sua & dere, &*

de causa iudicavit: tulit enim de cade, qua in Appia via facta esset, in qua P. Clodius occisus fuit. Quid ergo tulit? nempe ut quaereretur, II. Una vox repetita plures rationes connectit. Ibid. 38. Quem si interficere voluisset, quanta quoties occasiones, quam præclara fuerunt? Potuitne, cum domum ac deos penates suos illo oppugnante defenderet, jure se ulcisci? Potuitne cive egregio & viro fortissimo P. Sextio, collega suo, vulnerato? Potuitne Fabricio, &c. 12. Re una probata profiteretur expeditum deinceps cursum fore. Ibid. n. 48. Respiravi, liberatus sum: non vereor, ne, quod ne suspicari quidem potuerim, videar id cogitasse. Rursus n. 56. excitat suos auditores: Age nunc, &c. 13. Post majores rationes allatas minores coacervat. Ibid. n. 57. Adde casus, adde incertos exitus pugnarum, Martemque communem, qui saepe spoliante jani & exultantem evertit & perculit ab abjecto, adde inscitiam prænisi, poti, oscitantis Ducis, qui, &c. 14. Seipsum interrogat, velut dubius, an nihil superfit, an rei nullius sit oblitus? Quid restat? &c. Nihilne eorum, quæ promissa sunt, præterii? &c. 15. Per incrementum, dicendo, quæ dicta sunt, levia esse comparatione mox subjungendorum. Philip. 2. n. 20. Sed hoc non hujus temporis: ad majora veniamus. Et n. 78. Sed nimis multa de nugis, ad majora veniamus. Et n. 25. Sed hæc vetera, illud verò recens. 16. Post interposita quædam ad priora redit. Ib. n. 101. Sed ad iter Italiamque redeamus. 17. Committit aliquid

aliquid auditorum memoriae. Pro Mil. n. 97. *Mandate hoc memoria, &c.* Et post quaedam interjecta eadem resumit. Vel ait, se non probandi, sed renovandae memoriae causam quidpiam attingere. Phil. 2. n. 57. *Scio, me in rebus celebratissimis sermone omnium versari, eaque, quae dico, dicturusque sum, notiora omnibus esse, &c. notabo tamen singulas res, &c.* Vel festinationem praefert, ne majora sibi excidant. Ibid. n. 84. *Sed ne forte ex multis rebus gestis M. Antonii rem unam pulcherrimam transfiliat oratio.* Vel memoriam aliorum suscitatur. Ibid. n. 115. *Recordare igitur illum, &c.* 18. Poenitentia quasi ducitur, quod uni rei, neglectis melioribus, diutius inhaerit. 2. Catil. n. 71. *Sed cur tamdiu de uno hoste loquimur, & de eo hoste, qui jam fateatur, se esse hostem, & de his, qui dissimulant, qui Romae remanent, qui nobiscum sunt, nihil dicimus?* 19. In longiore sermone attentionem renovat; quod pluribus modis fieri potest. 20. Per Allegoriam. Pro Sextio n. 13. *Verum haec ita praetereamus, ut tamen inveniuntur & respectantes relinquamus. Ad Tribunatum, quia ipse ad sese jamdudum vocat, & quo tammodo absorbet orationem meam, contento studio cursusque veniamus.* 21. Per Comparisonem. Philip. 7. *Neque verò illa pax cum Antonio turpior, quam periculosior censeretur debet.* 22. Per aliquid consequens ex praecedente. *Quae cum sint gravia, illud acerbissimum, &c.* 23. Per Dubitationem. *Quid nunc de virtutis honestate dicam? &c.* 24.

Per

Per Communicationem. *Jam quero ex vobis, sine equum, &c.* 25. Per Apostrophem. *Vos appello, qui per scientiam ad honores evasistis, malene locatos labores censeatis?* 26. Per Ironiam. Pro Rosc. Amer. *Cur igitur manu misit? metuebat scilicet, &c.* 27. Per Correctionem. *Sed quid hac ditius disputo, cum hac luce clariora videantur. Itaq; ad aliud progredior.* 28. Sunt quaedam particulae Transitionibus aptae, ut: *Jam vero, Quid? quod, Etenim, At enim, Equidem,* & similes. 29. Praeterea, quod supra c. 10. docui, alia occasione, tot sunt modi transeundi, quot sunt celebriores Figurae sententiarum. 30. Sed omnium praestantissima Transitiō est, quae non ex aliorum exemplis quaeritur, sed in sua cuique materia nascitur; quando scilicet adjuvante ingenio, cui plus hac in re tribuendum, praecedentia occasionem praebent, sequentia connectendi, & partes orationis ita artificiosè committuntur, ut commissurae vix appareant, sed prior pars posteriorem quasi necessariò post se trahere videatur. Si quis tamen plures adhuc modos desiderat, residuos 35. Palat; Eloq. l. c. punct. 5. & alios reliqui supra nominati subministrabunt: omnes describere proposita parvitas hujus libelli non permittebat.